

Opiskelijoiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus- suunnitelma vuosille 2025–2027

sedu

Sisältö

1	Johdanto.....	1
2	Yhdenvertainen kohtelu estää syrjinnän.....	1
3	Tasa-arvoisuus on mahdollisuus tehdä yhtäläisiä valintoja	2
4	Opiskelijoiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Sedussa.....	3
4.1	Opiskelijaksi hakeutuminen	4
4.2	Opiskelijavalinta	5
4.3	Opetuksen ja ohjauksen järjestäminen.....	7
4.4	Osaamisen arviointi	9
4.5	Opiskelijoiden hyvinvointi	10
4.6	Opiskelijoiden osallistaminen	12
5	Yleisiä toimenpiteitä tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi.....	14
6	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta tiedottaminen, seuranta ja päivitys	14
7	Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit vuosille 2025–2027.....	15

Liitteet:

Liite 1 Kiusaamiskyselyn tulokset tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osalta

Liite 2 Amisbarometrin tulokset tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyen

1 Johdanto

Oppilaitosten ja koulutuksen järjestäjien velvollisuuksiin kuuluu tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus perustuu lakeihin tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä: tasa-arvolaki (609/1986) ja yhdenvertaisuuslaki (1325/2014).

Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedussa opiskelijoiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on oma erillinen asiakirjansa henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman lisäksi.

Nuorten opiskelijoiden yhdenvertaisuutta vahvistettiin laajentamalla oppivelvollisuus 1.8.2021 alkaen 18 ikävuoteen. Oppivelvollisuuslain (1214/2020) tavoitteena on turvata kaikille elämässä ja yhteiskunnassa tarpeellinen perusosaaminen ja sivistys sekä edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykyjensä ja tarpeidensa mukaisesti. Lisäksi oppivelvollisuuden tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa, kaventaa oppimiseroja ja lisätä koulutuksellista yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja lasten ja nuorten hyvinvointia.

Hyvinvoivassa oppilaitoksessa toimintaa ohjaa ihmisoikeusperustainen ajattelu, jolla tarkoitetaan ihmisoikeuksista kertomista, niihin kasvattamista ja toimimista ihmisoikeuksia ja perusoikeuksia kunnioittavalla tavalla. Näin jokainen on osaltaan vastuussa tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen toimintakulttuurin luomisesta.

Tämän toimintaohjeen perustana on opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Opiskeluyhteisössä yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tarkoittavat ihmisten erilaisuutta kunnioittavan ilmapiirin luomista, mahdollisuuksia tehdä valintoja, opiskella ja valmistua ammattiin.

Tavoitteena on, että Sedussa opiskelijoita ja opiskelijaksi hakeutuvia kohdellaan heidän ominaisuuksistaan riippumatta yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti. Sedussa opiskellaan ja työskennellään yhteisöllisessä, turvallisessa, välittävässä ja esteettömässä toimintaympäristössä.

Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa oppilaitoksessa kaikkien on innostavaa ja turvallista opiskella sekä hankkia onnistumisen kokemuksia ja eväitä opinnoissa etenemistä, jatko-opintoja ja työelämää varten.

Yhdenvertaisella ja tasa-arvoisella toimintakulttuurilla on myönteinen vaikutus siihen, millaiseksi Sedu mielletään ja ketkä hakeutuvat Seduun opiskelemaan tai töihin. Myönteinen toimintatapa välittyy opiskelijoiden kautta myös työelämään heidän valmistuttuaan ammattiin.

2 Yhdenvertainen kohtelu estää syrjinnän

Yhdenvertaisuuslain (1325/2015, 8 §) tarkoitus on turvata yhdenvertainen kohtelu ja estää syrjintä kaikenlaisilla perusteilla.

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta havainnollistaa seuraava yhteistyössä opiskelijoiden kanssa luotu animaatio: <https://www.youtube.com/watch?v=QSPcSTDwhSs>

Video 1. Animaatio tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta.

Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän seuraavasti:

Ketään ei saa syrjiä:

- iän
- alkuperän
- kansalaisuuden
- kielen
- uskonnon
- vakaumuksen
- mielipiteen
- poliittisen toiminnan
- ammattiyhdistystoiminnan
- perhesuhteiden
- terveydentilan
- vammaisuuden
- seksuaalisen suuntautumisen
- muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

(Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014)

Muu henkilöön liittyvä syy voi tarkoittaa tilanteesta riippuen esimerkiksi opiskelijan vähävaraisuutta, asuinpaikkaa tai oikeudellista asemaa esimerkiksi maksuhäiriöisenä, asevelvollisena tai ilman oleskelulupaa maassa oleskelevana.

Perustuslaki (731/1999) kieltää ihmisten asettamisen erilaiseen asemaan ilman hyväksyttävää perustetta. Kaikki eriarvoinen kohtelu ei siis ole välttämättä syrjintää. Ihmisiä voidaan kohdella eri tavoin, jos siihen on olemassa hyväksyttävä peruste. Yhdenvertaisuuden edistäminen voi joskus tarkoittaa sitä, että poiketaan samanlaisen kohtelun periaatteista, että heikommassa asemassa olevien yhdenvertaisuus toteutuisi.

3 Tasa-arvoisuus on mahdollisuus tehdä yhtäläisiä valintoja

Tasa-arvolain (609/1986) tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä. Lain tarkoituksena on estää myös sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Sukupuoli-identiteetillä tarkoitetaan kunkin omaa kokemusta sukupuolestaan. Sukupuolen ilmaisulla tarkoitetaan sukupuolen tuomista esiin pukeutumisella, käytöksellä tai muulla vastaavalla tavalla. Tasa-arvolain syrjintäsäännökset koskevat myös syrjintää, joka perustuu siihen, että henkilön fyysiset sukupuolta määrittävät ominaisuudet eivät ole yksiselitteisesti naisen tai miehen.

Sukupuolten välinen tasa-arvo ei merkitse samankaltaisuuden vaatimusta, mutta erilaisuus ei saa johtaa eriarvoiseen asemaan tai kohteluun.

Laki edellyttää, että kaikilla on samanlaiset mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa esimerkiksi niin, että kaikki opiskelijat kohdataan yksilöinä. Sedussa on kaikilla opiskelijoilla sukupuolesta riippumatta samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen. Opetus ja ohjaus tukevat tämän tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään opetuksessa opiskelijoiden ikä ja kehitys huomioon ottaen.

4 Opiskelijoiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Sedussa

Sedussa opiskelee ammatillista perustutkintoa noin 4500 nuorta ja aikuista. Ammatti- ja erikoisammattitutkintoa opiskelee lähes 1500 opiskelijaa. Lisäksi Sedu Education järjestää henkilöstökoulutusta ja muuta maksullista palvelutoimintaa yrityksille ja organisaatioille. Suurin osa opiskelijoista kokee opiskelevansa oikealla alalla. (Lähde: Amisbarometri 2024).

Sedussa opiskelijoiden yhdenvertaista kohtelua edistetään toimintaohjelmilla, toimintaohjeilla ja toimintamalleilla, joita edellytetään kaikkien henkilökuntaan kuuluvien noudattavan. Nämä löytyvät Sedun intrasta.

Opiskelijat ohjataan toimimaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti opintojen aikana. Opintojen alussa opiskelijat saavat tietoa Sedun toimintatavoista, mm. järjestyssääntöjen noudattamisesta sekä niihin liittyvistä kurinpitotoimista. Järjestyssääntöjen noudattamista seurataan ja niitä kerrataan opintojen aikana.

Opiskelijan eKampuksella on runsaasti tietoa opintoihin liittyvistä asioista. Suositus on, että opiskelija käy säännöllisesti ja myös omatoimisesti tutustumassa sieltä löytyviin materiaaleihin.

Lisäksi osana opintoja aihetta käsitellään Yhteiskunnassa ja kansalaisena -osa-alueessa, jossa tavoitteena on mm. seuraavat:

Opiskelija

- tuntee kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet
- noudattaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita
- toimii aktiivisena kansalaisena sekä käyttää monipuolisia vaikuttamisen tapoja.

Tietoa opiskelijoiden mielipiteistä ja hyvinvoinnista kerätään mm. seuraavista kyselyistä:

- Valtakunnallinen opiskelijapalaute: aloituskysely ja päättökysely
- OPAL-palaute (työvoimakoulutus, joka ei johda tutkintoon)
- Webropol-kyselyt opiskelijoille, jotka eivät kuulu valtakunnallisen opiskelijapalautteen piiriin
- Kouluterveyskysely (THL, kahden vuoden välein, toteutettu viimeksi 2023)
- Amisbarometri (kahden vuoden välein, toteutettu viimeksi 2024)
- Kiusaamiskysely (ensimmäisen opiskeluvuoden aikana)
- TeaViisari (THL kahden vuoden välein, toteutettu viimeksi 2024)

Sedun perustutkinto opiskelijat vastaavat ensimmäisen opiskeluvuoden aikana kiusaamiskyselyyn, jonka osana kartoitetaan yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyviä kokemuksia. Vuonna 2023 toteutetun kyselyn tulosten pohjalta voidaan todeta, että Sedussa opiskelijoista valtaosa kokee opetuksen ja ohjauksen sekä opetusmenetelmät ja opintojen arvioinnin tasa-arvoisena ja yhdenvertaisena. Myös kohtelu on ollut pääsääntöisesti yhdenvertaista ja tasa-arvoista. Kyselyn tulokset tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osalta ovat liitteessä 1.

Keväällä 2024 toteutetun Amisbarometrin tulokset osoittavat, että Sedussa opiskelijat, opettajat ja muut työntekijät kohtelevat toisiaan pääsääntöisesti tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. On kuitenkin aina pieni joukko opiskelijoita, jotka kokevat syrjintää tai epätasa-arvoista kohtelua. Kyselyn tulokset tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osalta ovat liitteessä 2.

Kyselyiden tulokset käsitellään Sedu-tasoisesti Sedun pedagogisessa johtoryhmässä. Toimipistekohtaiset/vastuualuekohtaiset tulokset käsitellään yksiköissä/vastuualueilla, ja niiden pohjalta tehdään tarvittavia toimenpiteitä.

Sedun opiskelijoiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kiinnitetään erityistä huomiota tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä ja opintosuorituksia arvioitaessa sekä toimenpiteisiin, joilla pyritään seksuaalisen ja sukupuolisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen (Tasa-arvolain edellyttämät asiat).

4.1 Opiskelijaksi hakeutuminen

Koulutustarjonnan suunnittelu on Sedussa pitkäjännitteistä ja suunnitelmallista. Tavoitteena on alueellinen tasapuolisuus ja tarjonnan monipuolisuus. Suunnittelussa huomioidaan ikäluokkien koko, työelämän tarpeet, työllistyminen ja alueiden kehittämistarpeet.

Oppivelvollisuus laajeni 1.8.2021 lähtien 18 ikävuoteen. Oppivelvollisuuslain (1214/2020) tavoitteena on turvata kaikille elämässä ja yhteiskunnassa tarpeellinen perusosaaminen ja

sivistys sekä edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykyjensä ja tarpeidensa mukaisesti. Lisäksi oppivelvollisuuden tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaa- mistasoa, kaventaa oppimiseroja ja lisätä koulutuksellista yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja lasten sekä nuorten hyvinvointia. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä jokaisella oppi- velvollisella on hakeutumisvelvoite, eli heidän on hakeuduttava toisen asteen koulutuk- seen, nivelvaiheen koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaan koulutuk- seen ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymistä.

Seduun hakeudutaan joko valtakunnallisen yhteishaun kautta tai jatkuvan haun kautta. Koulutuksen järjestäjä voi jatkuvassa haussa määritellä itse, millä kriteereillä opiskelijava- linta tehdään.

Sedussa opiskelijan hakupalvelut koordinoidaan hakutoimiston kautta. Työvoimakoulutuk- seen hakeudutaan te-palvelut.fi -palvelun kautta.

4.2 Opiskelijavalinta

Kaikilla Seduun opiskelijoiksi hakeutuvia kohdellaan yhdenvertaisesti opiskelijavalinnassa. Opiskelijavalinnassa noudatetaan ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia sekä Seinä- joen koulutuskuntayhtymän johtoryhmien linjauksia ja päätöksiä.

Pääsy- ja soveltuvuuskokeet

Koulutuksen järjestäjä päättää itse, millä aloilla se järjestää pääsy- ja soveltuvuuskokeet. Sedussa järjestetään soveltuvuuskokeet seuraavissa tutkinnoissa (v. 2025):

- sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto
- turvallisuusalan perustutkinto
- media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto
- hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto
- metsäalan perustutkinto.

Sosiaali- ja terveystieteiden sekä turvallisuusalan perustutkinnoissa soveltuvuuskokeet ovat karsivia, jolloin koulutukseen ei voi tulla valituksi, mikäli saa pääsykokeesta hylätyn. Me- dia-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkintoon valitaan opiskelijaksi pelkän soveltuvuusko- keen perusteella. Hius- ja kauneudenhoitoalan ja metsäalan perustutkinnoissa soveltu- vuuskokeen avulla hakija voi saada lisäpisteitä.

Opiskelijaksi voidaan hyväksyä vain hakija, joka on osallistunut soveltuvuuskokeeseen. Kaikki hakijat kaikilta hakusijoilta kutsutaan soveltuvuuskokeeseen, mutta osalla aloja so- veltuvuuskokeeseen kutsun saaminen edellyttää ennakkotehtävien palautusta määrä- ajassa.

Opiskelija voi jo opiskelijaksi hakeutumisen vaiheessa ilmaista kiinnostuksensa mm. kah- den tutkinnon suorittamiseen, urheilijana hakeutumiseen ja oppisopimusmuotoiseen koulu- tukseen.

Opiskelijavalinnassa huomioidaan lisäksi se, mitä SORA-lainsäädännössä todetaan.

SORA-lainsäädäntö koskee opiskeluun hakeutumista sekä opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista. SORA-lainsäädäntö koskee aloja, joissa koulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisen turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta tai liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia.

Opiskelijoiden terveys- ja toimintakyky ei ole esteenä opiskelijavalinnalle, poikkeuksena SORA-lainsäädännön alaiset tutkinnot, joiden tutkintokohtaiset terveydentilavaatimuksen on määrätty erillisellä asetuksella (1032/2011, muutettu 799/2014). Sedussa SORA-lainsäädännön alaisia perustutkintoja ovat:

- sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja ja perustason ensihoitaja
- turvallisuusalan perustutkinto, turvallisuusvalvoja
- rakennusalan perustutkinto, maarakennuskoneenkuljettaja
- metsäalan perustutkinto, metsäkoneenkuljettaja
- logistiikan perustutkinto, yhdistelmäajoneuvonkuljettaja.

Terveyteen ja toimintakykyyn liittyvä este pyritään aina ensisijaisesti poistamaan. Vastamikäli se ei ole mahdollista, sovelletaan SORA-lainsäädäntöä. Näin toimintaan, koska opiskelijaksi ei voida ottaa henkilöä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä. Esteenä opiskelijaksi ottamiselle voi olla myös aikaisemmin tapahtuneen opiskeluoikeuden peruttamispäätöksen salaaminen.

Kun opiskelija hakee SORA-tutkintoon, opiskelijaksi ottamisen esteenä voi olla myös aiempi opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva päätös, jos toisten henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseen liittyvät seikat sitä edellyttävät.

Kielitaito

Hakijoille, joiden äidinkieli ei ole suomi, järjestetään ohjaava kielikoe osana opiskelijavalintaa. Kielitaitovaatimus koskee kaikkia ammatillisia tutkintoja, tutkinnon osia ja tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta. Ohjaavalla suomen kielen kokeella mitataan hakijan suomen kielen taitoa ja arvioidaan kielitaidon riittävyttä suhteessa suoritettavaan tutkintoon.

Kielikoe toteutetaan yleisten kielitutkintojen taitotasolla B1. Koe muodostuu seuraavista osa-alueista: puheen ymmärtäminen, luetun ymmärtäminen, kirjallinen ja suullinen suomen kielen taito. Hakija kutsutaan kielikokeeseen, jos suomenkielisen peruskoulun päättötodistuksen Suomi toisena kielenä -opintojen arvosana on alle 7. Tapauskohtaisesti myös S2 arvosanan ollessa 7 tai parempi, voidaan hakija kutsua kielikokeeseen. Hakijan ei tarvitse osallistua kielikokeeseen, mikäli hän on suorittanut yleisen kielitutkinnon (YKI) kaikki osakokeet taitotasolla kolme (3).

Jos hakijan äidinkieli on muu kuin suomi ja tutkinnon hakuprosessiin sisältyy pääsy- ja soveltuvuuskoe, tehdään ensin esiselvitys hakijan edellytyksistä selvittää opinnoista. Jos opis-

kelijalla on edellytyksiä, hänet kutsutaan pääsy- ja soveltuvuuskokeeseen ja kokeen jälkeen hakija kutsutaan ohjaavaan kielikokeeseen. Hakijan kielitaidon taso voidaan testata myös pääsy- ja soveltuvuuskokeen yhteydessä, jos käytössä on S2- opettajaresurssit. Tällöin hakijaa ei tarvitse ohjata kielikokeeseen.

Jos hakuprosessiin ei sisälly soveltuvuuskoetta, tehdään ensin selvitys hakijan edellytyksistä selvittää opinnoista ja jos on tarvetta selvittää kielitaitoa, hakija kutsutaan Hakijapalveluista ohjaavaan suomen kielen testiin.

Ohjaava suomen kielen testi toteutetaan työvoimakoulutusten ja oppisopimuskoulutusten opiskelijavalinnassa työvoimahallinnon tai työnantajan/Sedun pyynnöstä.

Hyväksytyt kielikokeen tulos on voimassa yhden vuoden.

Kaikissa SORA-tutkinnoissa kielitaitotasovaatimus on B1. Mikäli hakija ei saavuta kielikokeessa vaadittavaa B1-kielitaitotasoa, hänet voidaan kuitenkin valita opiskelijaksi, mikäli kokeessa todetaan, että hakijalla on edellytykset saavuttaa B1-kielitaitotaso opintojen aikana.

Muissa kuin SORA-tutkinnoissa kielitaidon riittävyys arvioidaan tutkinnoittain. Hakija voi tulla valituksi, vaikka kielikokeen tulos ei ole tasolla B1. Koulutuspäällikkö ja/tai tutkinnon koulutusvastaava, opinto-ohjaaja ja ammattialan opettaja arvioivat ja päättävät hakijan kielitaidon riittävyyden tutkinnon suorittamiseen kielikokeen tuloskoonnin perusteella. Jos kielitaito arvioidaan riittäväksi, hakija valitaan tutkinto-opiskelijaksi.

Tutkinto-opiskelijaksi otettu hakija vahvistaa tarvittaessa suomen kielen taitoaan Opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen (OPVA) avulla (31.7.2026 saakka) ja perustutkintoon sisältyvien suomen kielen opintojen avulla. Uusi lainsäädäntö astuu voimaan 1.8.2026, jolloin OPVA-opinnot sulautuvat osaksi oppimisen tukea.

Mikäli kielitaito ei riitä tutkinto-opintoihin, opinto-ohjaaja ohjaa hakijan Tuvaan, aikuisten perusopetukseen tai keskustelelee TE-toimiston kanssa mahdollisuudesta kotoutumiskoulutukseen.

Yhteishaussa opiskelijaksi voidaan valita myös harkintaan perustuvan valinnan kautta. Tällöin valinta tehdään valintapistemäärästä riippumatta. Yhteen hakukohteeseen voidaan ottaa tällä tavoin enintään 30 prosenttia opiskelijoista. Tällaisia syitä voivat olla oppimisvaikeudet, sosiaaliset syyt, todistusten puuttuminen tai todistusten vertailuvaikeudet, riittämätön kielitaito, yksilöllistetty äidinkieli ja matematiikka. (Pedagogisen johtoryhmän päätös 24.4.2024, § 44)

4.3 Opetuksen ja ohjauksen järjestäminen

Ohjauksen tavoitteena on tarjota yhdenvertaiset oppimismahdollisuudet kaikista väestöryhmistä tuleville opiskelijoille. Vastuuohjaajalla on merkittävä rooli opiskelijan opintojen suunnittelussa ja seurannassa. Vastuuohjaaja vastaa siitä, että jokaiselle Sedun opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma HOKS, jossa suunnitellaan, millaista osaamista opiskelija tarvitsee sekä miten osaamista hankitaan. HOKSiin kirjataan opiskelijan yksilölliset tavoitteet, esim. oppimisympäristöt, valinnaisuus, urheilija-opiskelijan opiskelun ja valmentautumisen yhdistäminen, kaksoistutkintoa opiskelevan ammatillisten opintojen ja lukio-opintojen yhdistäminen sekä SeAMKin väyläopintojen opiskelu. HOKSiin kirjataan myös opiskelijan tarvitsema tuki kuten tukiopetus, erityisopetus, opiskeluvaihtoehtoja tukevat opinnot (31.7. 2026 saakka) ja oppimisympäristöt kuten Vauhdittamo.

Opiskelijoiden näkemyksiä ohjauksen tarpeesta havainnollistaa seuraava yhteistyössä opiskelijoiden kanssa luotu video.

<https://youtu.be/GCdLmNpOnWU>

Video 2. Video opiskelijoiden tarpeet ohjaukseen

Opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tulee tunnistaa ja tunnustaa. Sedussa on osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen yhtenevä prosessi lomakkeineen. Prosessia päivitetään tarvittaessa.

Sedussa opiskeleva voi edetä opinnoissaan ja valmistua ammattiin yksilöllisen polkunsa mukaisesti. Jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus saada matalalla kynnyksellä tukea opintoihin, esim. tukiopetuksena tai muuna opiskelijan tarvitsemana tukena yksilöllisesti tai ryhmänä.

Jos opiskelija on päättänyt peruskoulun erityisoppilaana, käydään nivelvaiheessa tiedon siirto peruskoulun vastuutoimijoiden kanssa, jossa selvitetään opiskelijan tuen tarve. Jos opiskelija tarvitsee erityistä tukea, hänellä on oikeus saada suunnitelmallista, kohdennettua ja pitkäkestoista tukea matalalla kynnyksellä. Tällöin aloitetaan erityisen tuen prosessi. Tukitoimet suunnitellaan yhdessä opettajan (vastuuohjaaja), erityisopettajan, opiskelijan ja alaikäisen opiskelijan kohdalla huoltajan kanssa. Tuen järjestäminen on koulutuksen järjestäjän tehtävä.

Oppimisen tuki uudistuu 1.8.2026 alkaen. Lähtökohtana on siirtää tuen painopistettä varhaiseen ja oikea-aikaiseen tukemiseen.

Opinto-ohjaus Sedussa perustuu Opetushallituksen hyvän ohjauksen laatukriteereihin. Sedussa pyritään ohjauksessa käytäntöihin, jotka ohjaavat opiskelijoita tekemään yksilöllisiä valintoja opintojen, osaamisalan, ammatin, uran ja työllistymisen suhteen.

Ohjauksen ja opinto-ohjauksen toimintaohjeessa on määritelty ohjaukseen liittyvät tehtävät ja vastuut. Opinto-ohjauksessa kiinnitetään huomiota nivelvaiheyhteistyöhön: perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen opinto-ohjauksen yhteistyöhön ja opiskelijan joustavaan siirtymiseen ammatillisiin opintoihin sekä ammatillisista opinnoista työelämään tai jatko-opintoihin.

Opiskelijoiden uraohjaukseen ja neuvontapalveluihin tullaan kiinnittämään yhä enemmän huomiota opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen varmistamiseksi. Yhteistyötä 1.1.2025 käynnistyvien työllisyysalueiden kanssa vahvistetaan tulevien vuosien aikana.

4.4 Osaamisen arviointi

Opetus perustuu valtakunnallisiin tutkintojen perusteisiin. Sedussa tutkintojen toteutus- ja suunnitelmat on laadittu alakohtaisissa koulutustiimeissä. Toteutus- ja suunnitelmat ovat julkisia asiakirjoja eli niihin on mahdollisuus tutustua jo opiskelijaksi hakeutumisen vaiheessa. Sedussa on tutkintokohtaiset osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat. Opiskelijan osaamisen arviointi perustuu aina tutkinnon perusteiden mukaisiin ammattitaitovaatimuksiin /osaamistavoitteisiin ja arviointikriteerit ovat opiskelijalla tiedossa jo hyvissä ajoin ennen arviointia. Opiskelija saa oppimisestaan suullista ja/tai kirjallista palautetta. Opettaja ja työpaikkaohjaaja käyvät opiskelijan kanssa keskustelun ja ohjaavat opiskelijan osoittamaan osaamisensa, kun hänellä on siihen riittävä valmius. Osaamista arvioidaan pääosin työelämässä annettavassa näytössä ja siitä annetaan arvosana.

Ammatillisten tutkinnon osien osaaminen arvioidaan näytössä ja siitä päättää aina opettaja ja työelämäedustaja yhdessä. Opiskelija saa arvioida itse suorituksiaan ja hän saa palautetta osaamisestaan. Opiskelijalla on mahdollisuus uusia hylätty suoritus tai korottaa arvosanaa. Yhteisten tutkinnon osien osaaminen osoitetaan yleensä kirjallisilla tuotoksilla, kokeilla ja/tai suullisessa arviointikeskustelussa ja sen arvioi opettaja.

Sedussa tavoitteena on aina, että opiskelija valmistuu ensisijaisesti ammattiin ja saa tutkintotodistuksen. Jos opiskelija ei tukitoimienkaan avulla saavuta T1 -tasoa, voidaan opinnot arvioida mukautettujen arviointikriteereiden mukaan. Osaamisen arvioinnin mukauttamisesta päättää koulutuksen järjestäjä opiskelijan ja alaikäisen opiskelijan huoltajan tai laillisen edustajan suostumuksella. Päätöksestä tehdään viranhaltijapäätös ja se on valituskelpoinen. Kun opiskelijan opintoja mukautetaan, opiskelijalle tehdään osana HOKSia erityisen tuen suunnitelma, johon alaikäisellä opiskelijalla täytyy olla lupa huoltajalta.

Opiskelija saa tutkintotodistuksen, vaikka arviointi perustuu mukautettuihin arviointikriteereihin (tutkintotodistuksessa M-merkintä). Ammattikorkeakouluun voi v. 2025 alkaen tässä tapauksessa päästä vain pääsykokeiden kautta, ei todistusvalinnalla.

4.5 Opiskelijoiden hyvinvointi

Turvallisuus

Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijalla on lain takaama oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallisuus koskee kaikkia oppimisympäristöjä, myös työelämässä oppimisen aikana. Turvallisessa opiskeluympäristössä ei tarvitse pelätä häirinnän kohteeksi joutumista.

Opiskelijan häirintä ja ahdistelu ei ole sallittua. Mikäli häirintää ilmenee, siihen puututaan välittömästi. Jokaisella henkilökuntaan kuuluvalla on velvollisuus puuttua asiaan.

Sedussa on erillinen suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa tehdään ilmoitus Granite-ohjelmaan. Opiskelijoiden kokemasta häirinnästä ja syrjinnästä saadaan tietoa kiusaamiskyselyllä. Opiskelijoiden kokemaa turvallisuutta kysytään vuosittain toteutettavan turvallisuuskyselyn kautta. Turvallisuuskysely on suunniteltu opiskelijakunta Fokuksen jäsenten kanssa. Kiusaamiskyselyn ja turvallisuuskyselyn tulokset käsitellään Sedu-tasoisesti ja yksiköittäin. Myös opiskelijakunta Fokus käsittelee tulokset.

Opiskelijoiden toivotaan tekevän ilmoituksia vaaratilanteista ja riskikohteista Granite -ohjelman kautta.

Sedussa on useita eri toimipisteitä ja erilaisia oppimisympäristöjä. Toimipisteiden oppimisympäristöt on pyritty rakentamaan kaikille käyttäjille toimiviksi, esteettömiksi ja turvallisiksi. Sedu kehittää toimipisteidensä terveellisyyttä ja turvallisuutta yhteistyössä kiinteistöjen omistajien kanssa.

Sedun yksiköissä arvioidaan säännöllisesti turvallisuuteen liittyviä riskejä ja vaaroja, joita pyritään ensisijaisesti poistamaan tai vähintään minimoimaan niitä. Riskien arviointi kohdentuu mm. henkilöihin kohdistuviin erilaisiin kuormitustekijöihin, erilaisiin ympäristötekijöihin, tapaturmavaaroihin ja paloturvallisuuteen.

Järjestyssäännöt

Järjestyssäntöjen tehtävänä on luoda edellytykset kasvatuksellisten ja opetuksellisten tavoitteiden saavuttamiselle sekä perusta kouluyhteisön työrauhalle, turvallisuudelle ja viihtyisyydelle.

Järjestyssäännöissä on linjattu mm. seuraavaa:

- Opiskelijan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.
- Järjestyssäännöt ovat voimassa myös verkko-oppimisympäristössä.
- Oppivelvollisella on oikeus opetukseen myös määräaikaisen erottamisen aikana.
- Syöminen ja juominen on sallittua vain *sille osoitetuissa* oppilaitoksen tiloissa.
- Elektronisten laitteiden esim. puhelimien, soittimien, pelien ja muiden oheislaitteiden käyttö on kielletty muussa kuin erikseen ilmoitetuissa oppimistilanteissa ja niiden luvaton käyttö johtaa kurinpitotoimiin.
- Tarpeetonta ajoneuvon käyttöä koulupäivän aikana on vältettävä.
- Kuvaaminen ja äänittäminen oppitunneilla ilman lupaa on kielletty.
- Sedu on nikotiiniton ja päihteetön oppilaitos.

Hyvinvoiva amis -toiminta

Oppilaitoksen tehtävänä on tarjota opiskelijoille riittävään työkykyyn, työkuuntoon valmiuksia sekä opetettava taitoja niiden säilyttämiseksi.

Sedussa Hyvinvoiva amis -toiminnan tavoitteena on toteuttaa säännöllisesti toiminnallisia tapahtumia ja menetelmiä liikkumisen ja hyvinvoinnin edistämiseen koulupäivän aikana. Opiskelijan tavoitteena on osallistua hyvinvoiva amis -toimintaan tutorina tai osallistuvana opiskelijana. On tärkeää, että opiskelija huolehtii omasta jaksamisesta, työkyvystään, työkuunnostaan.

Opiskeluhoollon toimijat ottavat liikkumisen, ravinnon ja unen puheeksi ja ohjaavat opiskelijaa matalalla kynnyksellä terveyden edistämiseen. Nämä aiheet sisältyvät myös opintoihin. Liikkuvan opiskelun edistäminen eri keinoin on jokaisen Sedun henkilökuntaan kuuluvan tehtävä.

Yhteisöllinen opiskeluhoolto - Opiskelijahyvinvoinnin vuosikello

Hyvinvoinnin tueksi on luotu opiskelijahyvinvoinnin vuosikello, joka on hyväksytty pedagogisessa johtoryhmässä käyttöön otettavaksi. Vuosikello löytyy sekä henkilöstön että opiskelijoiden intrasta. Jokainen yksikkö päivittää oman vuosikellonsa tapahtumat yhteisöllisessä opiskeluhooltoryhmässä lukuvuoden alkaessa ja toteuttaa niitä. Tapahtumat järjestetään yhteisöllisen opiskeluhoollon, opiskelijoiden ja muiden yksikön toimijoiden toimesta.

Ammattiosaajan työkykypassi

Sedussa opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa ammattiosaajan työkykypassi. Ammattiosaajan työkykypassin opinnot valmentavat opiskelijaa huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan ja työkyvystään opintojensa ja ammattiuransa aikana.

Opiskeluhoollon palvelut

Hyvinvointialue vastaa kuraattori- ja terveydenhoitajapalveluista sekä psykologi- ja lääkäripalveluista. Sedun opiskelijat voivat hyödyntää myös psykiatrisen sairaanhoitajan palveluita. Opiskeluhuollon palveluiden saatavuus ja oikea-aikaisuus kaikissa Sedun toimipisteissä on tärkeää opiskelijoiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

4.6 Opiskelijoiden osallistaminen

Opiskelijoita tuetaan ja kannustetaan osallistumaan opiskeluyhteisön kehittämiseen. Jokaisessa toimipisteessä toimii opiskelijafoorumi, jonka tavoitteena on opiskelijoiden äänen kuuleminen, vaikutusmahdollisuuksien parantaminen ja viestinnän tehostaminen.

Kokouksissa esillä olevia teemoja ovat:

- opiskelijoiden hyvinvointi, opiskelijoiden mukavuuden parantaminen
- oppilaitoksen yhteisöllisyyden ja ilmapiirin parantaminen
- opetuspisteen tapahtumien ja tempausten ideointi ja järjestäminen.

Opiskelijat valitsevat keskuudestaan opiskelijafoorumiin edustajat jokaiselta alalta, mieluusti jokaisesta ryhmästä. Opiskelijafoorumi kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Kokoontumisista vastaa koulutuspäällikkö.

Opetuspisteen opiskelijafoorumista valitaan edustajat Fokukseen, joka toimii Sedun opiskelijakunnan hallituksena. Fokus käsittelee Sedun yhteisiä asioita, yksiköiden opiskelijafoorumien kokouksessa esille nousseita asioita, opiskelijoiden yhteistoimintaa edistäviä asioita, Sedun yhteisten tapahtumien järjestämistä. Fokus-opiskelijat antavat näkemyksiään erilaisiin Sedun suunnitelmiin ja toimintaohjeisiin, tekevät aloitteita ja edustavat Sedua paikallisissa, alueellisissa ja valtakunnallisissa tilaisuuksissa. Opiskelijafoorumi- ja Fokus-toiminnasta voi kerätä osaamista ja saada opintoja Yhteisten tutkinnon osien valinnaisiin opintoihin.

Opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamiseksi on luotu sähköinen aloite- ja palautelaatikko, johon kaikki opiskelijat voivat tehdä yksikköään tai koko Sedua koskevia aloitteita.

Sedussa järjestetään säännöllisesti kaikille opiskelijoille suunnattuja virtuaalikalpeja Teamsin välityksellä. Opiskelijoiden virtuaalikalpeilla rehtori ja vararehtori kohtaavat opiskelijat ja opiskelijoilla on mahdollisuus esittää heille kysymyksiä. Siellä kerrotaan kaikkia opiskelijoita koskettavista asioista mm. Sedun ajankohtaiset asiat, opiskelijakortti, sähköinen todistus, yrittäjyys, Hyvinvoiva amis- tapahtumat, oppisopimus, kesätyöhaku, erilaiset ammatillisten opiskelijoiden kilpailut ym. opiskelijat osallistuvat virtuaalikalpeille opettajajohdoisesti, opettajalle välitetyn Teams-linkin kautta. Virtuaalitapahtuma tallennetaan ja tallenne jaetaan opiskelijan e-kampuksella ja huoltajille Wilmassa.

Opiskelijat voivat vaikuttaa erilaisten Sedussa toteutettavien kyselyjen kautta, joita ovat mm. valtakunnallinen opiskelijapalaute opintojen alku- ja päättövaiheessa, OPAL-kysely,

kouluterveyskysely, kiusaamiskysely, TeaViisari ja Amisbarometri. Lisäksi opiskelijoiden toivotaan antavan myös suoraa palautetta ja kehittämisideoita henkilökohtaisesti opettajille, opinto-ohjaajille, koulutusvastaaville ja/tai johdolle.

Opiskelijat osallistuvat opiskelijahyvinvoinnin vuosikellon mukaisiin tapahtumiin yhdessä oppilaitoksen opiskelijoiden kanssa tai ovat toteuttamassa tapahtumia tutorin roolissa. Arvostamme myös opiskelijan ykseyden tilaa ja annamme opiskelijoille mahdollisuuden osallistua passiivisena katselijana tapahtumiin.

Haluamme luoda tapahtumiin ja oppimisympäristöihin turvallisen ja hyväksyvän tunnelman, jossa jokainen osallistuja tulee kohdatuksi omana itsenään, ilman pelkoa häirinnästä tai syrjinnästä. Mikäli opiskelija kohtaa asiatonta kohtelua, on tärkeää ottaa yhteyttä vastuuhjaajaan tai muuhun oppilaitoksen henkilökunnan jäseneseen. Näissä tilanteissa on hyvä kirjata tapahtuma Graniteen, joka on vaaratilanteiden ilmoitusjärjestelmä.

Turvallisemman tilan periaatteet

Turvallisemmassa tilassa on kannustava ja rohkaiseva ilmapiiri.

Kuva 1. Turvallisemman tilan periaatteet, Väestöliitto

5 Yleisiä toimenpiteitä tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta oppilaitoksessa edistetään mm. seuraavilla toimenpiteillä:

- Jokaisella opiskelijalla on vapaus määritellä itsensä ja oma identiteettinsä.
- Edistetään opiskelijoiden kykyä tunnistaa ja hyväksyä erilaisuus osaksi yhteisöä.
- Luodaan ja ylläpidetään sellaisia olosuhteita, että jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus tuntea kuuluvansa yhteisöön ja osallistua kaikkeen yhteiseen toimintaan.
- Yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät luovat puitteet opiskeluhuvinvoinnille.
- Keskustellaan yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta osana oppimistilanteita.
- Vaikutetaan ja edistetään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta opiskelijakunta Fokuksen ja yksiköiden opiskelijafoorumien kautta.
- Toteutetaan johdon ja opiskelijoiden kohtaamisia, mm. opiskelijoiden virtuaalikaavit, Fokuksen tapaamiset.
- Huomioidaan Sedun uudisrakentamisessa esteettömyys ja turvallisuutta parantavat ratkaisut ja turvallisuutta edistäviä toimia kehitetään jo olemassa olevissa rakennuksissa.
- Tiedotetaan, opetetaan ja ohjataan, kasvatetaan ja mallinnetaan erilaisuuden hyväksymistä, hyvää käytöstä ja kohteliaisuutta, kunnioittamista ja syrjimättömyyttä.

6 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta tiedottaminen, seuranta ja päivitys

Suunnitelma löytyy Sedun opiskelijoiden ja henkilöstön intrasta. Päivitetty suunnitelma käydään läpi vastuualueiden henkilöstökokouksissa ja uuden henkilöstön osalta perehdyttämissuunnitelman mukaisesti. Opiskelijoita tiedotetaan suunnitelmasta opiskelijan oppaan ja opiskelijaintran kautta.

Vastuuhjaaja käy läpi suunnitelman opiskelijoiden kanssa osana orientaatiota ja opiskeluun perehdyttämistä. Toimipistekohtaisissa opiskelijafoorumeissa käydään läpi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Huoltajille toimintaohjeesta tiedotetaan kotiväenilloissa ja kotiväen foorumissa.

Opiskelijoille toteutetaan tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvä kysely vuosittain osana kiusaamiskyselyä. Lisäksi tietoa saadaan muista valtakunnallisesti toteutettavista kyselyistä kuten Amisbarometri ja kouluterveyskysely. Tulokset käsitellään ja johtopäätösten perusteella suunnitellaan toimenpiteitä. Opiskelijoiden yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman päivitystarve arvioidaan säännöllisesti ja päivitetään vähintään kolmen vuoden välein.

7 Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit vuosille 2025–2027

	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Opintoihin hakeutuminen	Riittävä suomen kielen taito tutkinto-opinnoista selviämiseksi.	Ohjaavan kielikokeen toteuttaminen hakijoille, joiden äidinkieli ei ole suomi. Laadukas ohjaus, mikäli kielitaito ei ole riittävä.	
Osaamisen hankkiminen, osoittaminen ja arviointi	Oppimisen tuen palveluiden saata- vuus lainsäädännön uudistuessa Opiskelijoiden yksilölliset opintopolut Mahdollisuus opiskella YTOja myös englannin kielellä Opintojen edistymisen seuranta	Kehitetään palveluita, että ne vastaavat opiskelijoiden tuen tarpeisiin. Sähköistetään oppivelvollisten tiedon- siirto. HOKS:n säännöllinen päivitys dialo- gissa opiskelijan ja mahdollisesti huolta- jan kanssa; yhteistyö kotiväen ja muun opiskelijan verkoston kanssa. Opiskelijan erityistarpeiden tunnistami- nen ja huomioiminen. Laaditaan pakollisiin ja valinnaisiin YTOihin englanninkieliset verkkokurssit. Osaaminen osoitetaan suomenkieli- sessä tutkintokoulutuksessa suomen kielellä. Opiskelijan Wilman käytön osaamisen vahvistaminen.	HOKS-auditoinnit Erityisen tuen laatuotannat Valtakunnallinen opiskelijapa- laute opintojen alku- ja päät- tövaiheessa Huoltajakysely Työpaikkaohjaajien palaute

	<p>Osaamisen arvioinnin toteuttamis-suunnitelman mukainen toiminta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • näyttöjen laadukas suunnit-telu • ammattitaitovaatimukseen/osaamistavoitteisiin perus-tuva arviointi 	<p>Ohjauksen sähköinen työpöytä, jonka avulla vastuuhjaaja seuraa opiskelijan opintojen edistymistä.</p> <p>Opettajan tuki opiskelijan laatiessa näyttösuunnitelmaa.</p> <p>Opettajien ja työpaikkaohjaajien arvioin-tiosaaminen vahvistaminen.</p> <p>Opiskelijan osaaminen arvioidaan 14 päivän kuluessa näytöstä/muusta osaa-misen osoittamisesta.</p>	
<p>Turvallisuus ja opiskeli-jahyvinvointia tukeva toiminta</p>	<p>Turvallisten ja esteettömien opiske-luympäristöjen varmistaminen</p>	<p>Turvallisuuden ja esteettömyyden huomioiminen uudisrakentamisessa ja turvallisuu-tta parantavat ratkaisut ole-massa olevissa rakennuksissa.</p> <p>Turvallisen tilan periaatteiden noudatta-minen kaikessa toiminnassa.</p> <p>Turvallisuuskoordinaattorin ja turvalli-suusvastaavien asiantuntijavierailut opiskelijaryhmissä.</p> <p>Granite-järjestelmään tutustuminen kaikkien opiskelijoiden osalta.</p>	<p>Turvallisuuskysely</p> <p>Kiusaamiskysely</p> <p>Amisbarometri</p> <p>Valtakunnallinen opiskelijapalaute</p> <p>TeaViisari (THL)</p>

	<p>Opiskeluyhteisöön kiinnittyminen</p> <p>Hyvinvoinnin tukeminen</p> <p>Kiusaamisen ja yksinäisyyden ennaltaehkäisy</p>	<p>Opiskelijaryhmien ryhmäyttäminen opintojen alussa ja sen aikana.</p> <p>Yhteisöllisyyttä tukevien tapahtumien järjestäminen opiskeluhyvinvoinnin vuosikellon mukaan</p> <p>Liikkuen opiskelukykyä Opiskelijoiden aktivointi taukoliikunnan ja toiminnallisten opetusmenetelmien avulla</p> <p>Matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelut opiskelu- ja työkyvyn vahvistamiseksi</p> <p>Omahoito-ohjelmien käyttöönotto</p> <p>Kampanjat esim. Stop kiusaamiselle – kampanja.</p> <p>Kiusaamisen ja yksinäisyyden puheeksi ottaminen HOKS-keskusteluissa.</p> <p>Henkilöstön yhteistyön vahvistaminen ja yhteisten pelisääntöjen noudattaminen.</p>	<p>Liikkuvan opiskelun nykytilan arviointi</p>
	<p>Opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen</p>	<p>Opiskelijakunta Fokus ja yksiköiden opiskelijafoorumit</p> <ul style="list-style-type: none"> opiskelijoiden aloite- ja palaute-laatikko opiskelijan eKampusella 	<p>Mahdolliset Fokuksen toteuttamat kyselyt</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • opiskelijoille suunnatut virtuaalikaavit • tutortoiminta • opiskelijahyvinvoinnin vuosikellon mukaiset tapahtumat • opiskelijan eKampus • opiskeluhoolto • Granite-ilmoitukset • erilaiset kyselyt ja äänestykset • vastuuhjaajan tunnit • HOKS-keskustelut • suora puheeksiotto asianomaisen kanssa 	Valtakunnallinen opiskelijapalautte opintojen päättövaiheessa
Valmistuminen ja työelämään/ jatko-opintoihin siirtyminen	Riittävä ohjaus työllistymisen tai jatko-opintoihin siirtymisen varmistamiseksi	<p>Opinto-ohjaus, vastuuhjaajan ohjaus.</p> <p>Monipuoliset ja useat työelämässä oppimisen jaksot.</p> <p>Työnhakupajat</p> <p>Uraohjauksen vahvistaminen</p> <p>Työllistymisen haasteissa oleville uusia ratkaisuja yhteistyössä uusien työllisyysalueiden ja Ohjaamoiden kanssa.</p>	<p>Työllistyneet/jatko-opintoihin siirtyneiden määrä</p> <p>Opiskelija-palautteet (päättökysely)</p>

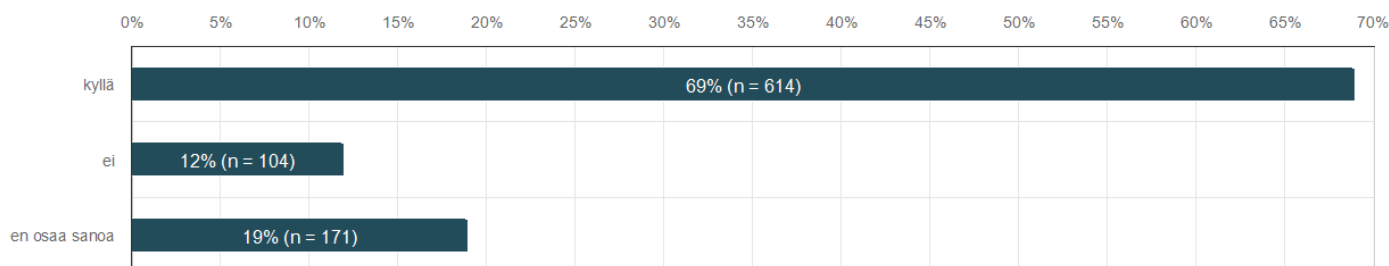
Kiusaamiskysely 2023

Syksyllä 2023 Sedussa toteutetun kiusaamiskyselyn osana tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kartoittavien kysymysten tulokset. Vastaajina 889 ensimmäisen vuoden perustutkinto-opiskelijaa.

Ohessa tulokset tasavertaisuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviin kysymyksiin.

Mielestäni Sedussa kohdellaan kaikkia opiskelijoita tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti

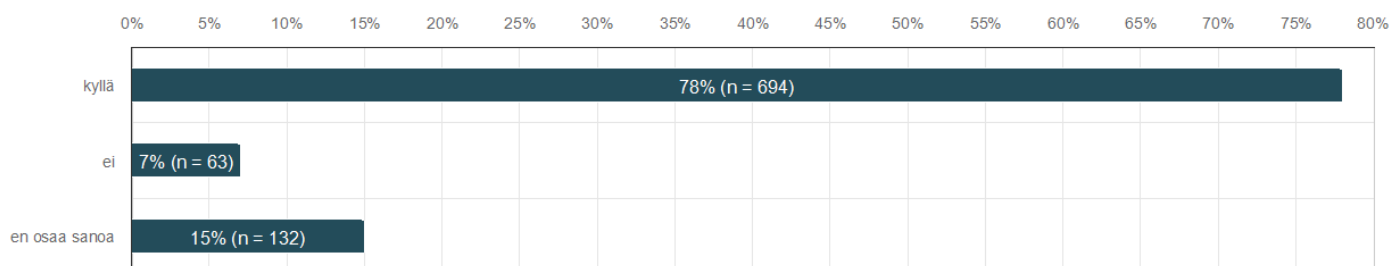
Vastaajien määrä: 889

	n	Prosentti
kyllä	614	69,1 %
ei	104	11,7 %
en osaa sanoa	171	19,2 %

Mielestäni opetus ja ohjaus sekä opetusmenetelmät ovat Sedussa tasa-arvoisia ja yhdenvertaisia

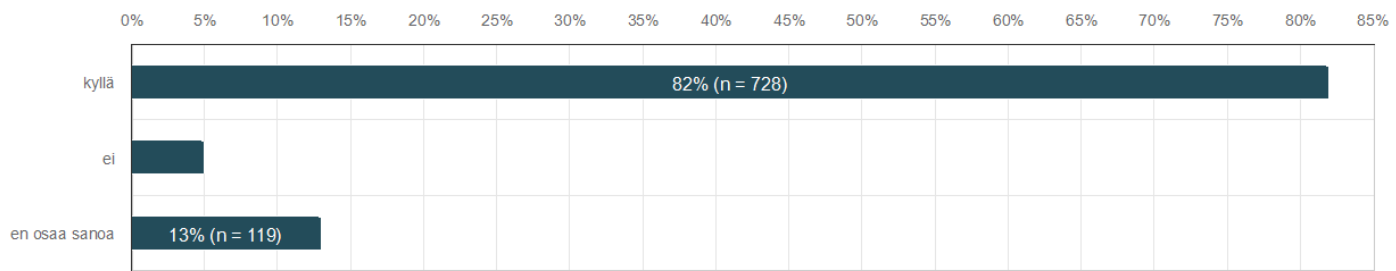
Vastaajien määrä: 889

	n	Prosentti
kyllä	694	78,1 %
ei	63	7,1 %
en osaa sanoa	132	14,8 %

Koen, että opintoja arvioidaan Sedussa tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti

Vastaajien määrä: 889

	n	Prosentti
kyllä	728	81,9 %
ei	42	4,7 %
en osaa sanoa	119	13,4 %

Amisbarometri 2024

Keväällä 2024 toteutettuun Amisbarometriin vastasi 1335 eri opintojen vaiheessa olevaa Sedun tutkinto-opiskelijaa sekä TUVA-koulutuksessa olevia opiskelijoita. Vastaajista suurin osa (1189 hlöä) oli perustutkinto-opiskelijoita.

Ohessa vastauksia tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvistä kysymyksistä.

1. Koetko, että opiskelet oikeaa alaa?

		Sedu
Koetko, että opiskelet oikeaa alaa?	Kyllä, suuressa määrin	49,4 %
	Kyllä, jossain määrin	35,5 %
	Jossain määrin en	4,8 %
	En lainkaan	1,9 %
	En osaa sanoa	2,0 %
Total (ei kuulu kohdejoukkoon 6,3 %)		100,0 %

2. Oletko kokenut oppilaitoksessasi seksuaalista häirintää seuraavien tahojen toimesta?

	Muut opiskelijat	Opettajat	Muut oppilaitoksen työntekijät	Työpaikalla tapahtuvan oppimisen henkilöstö
En koskaan	93,8 %	95,5 %	96,5 %	58,0 %
Joskus	4,6 %	2,9 %	2,0 %	1,9 %
Usein	1,5 %	1,5 %	1,5 %	0,6 %
	100,0 %	100,0 %	100,0 %	Ei kuulu kohdejoukkoon 39,6 %

3. Oletko kokenut, että sinua syrjitään seuraavien tahojen toimesta oppilaitoksessasi?

	Muut opiskelijat	Opettajat	Muut oppilaitoksen työntekijät	Työpaikalla tapahtuvan oppimisen henkilöstö
En koskaan	84,4 %	90,6 %	95,6 %	55,6 %
Joskus	12,6 %	7,9 %	3,3 %	4,0 %

Usein	2,9 %	1,5 %	1,2 %	0,4 %
	100,0 %	100,0 %	100,0 %	Ei kuulu kohde- joukkoon 39,9 %

4. Koetko, että sinua on kohdeltu epäasiallisesti seuraavien asioiden vuoksi ammatillisten opintojesi aikana?

Asia	Asian maininneiden määrä (%)
Etninen tausta	3,0 %
Ikä	3,5 %
Kieli	2,2 %
Oppimisvaikeudet	4,5 %
Perhesuhteet	2,5 %
Poliittinen toiminta tai mielipiteet	2,6 %
Seksuaalinen suuntautuminen	2,8 %
Sukupuoli-identiteetti	2,5 %
Terveystila	3,3 %
Ulkonäkö	8,2 %
Uskonto tai vakaumus	1,8 %
Vammaisuus	1,9 %
Joku muu syy	2,7 %